

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/103/EK

(2009. gada 16. septembris)

par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību

(kodificēta versija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Padomes Direktīva 72/166/EEK (1972. gada 24. aprīlis) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un attiecībā uz kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību ⁽³⁾, Padomes Otrā direktīva 84/5/EEK (1983. gada 30. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu ⁽⁴⁾, Padomes Trešā direktīva 90/232/EEK (1990. gada 14. maijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu ⁽⁵⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/26/EK (2000. gada 16. maijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības apdrošinā-

šanu (Ceturtnā direktīva par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu) ⁽⁶⁾ ir vairākkārt būtiski grozītas ⁽⁷⁾. Skaidrības un praktisku iemeslu labad būtu lietderīgi veikt minēto četru direktīvu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/14/EK (2005. gada 11. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu ⁽⁸⁾, kodifikāciju.

(2) Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu (mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana) ir jo īpaši svarīga Eiropas pilsoņiem, vai tie būtu apdrošinājuma ņēmēji vai cietušie satiksmes negadījumā. Tā arī ir nozīmīgs jautājums apdrošināšanas sabiedrībām, jo tā ir svarīgs elements nedzīvības apdrošināšanas uzņēmējdarbībā Kopienā. Mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana ietekmē personu pārvietošanās brīvību un transportlīdzekļu brīvu apriti. Tādēļ galvenajam Kopienas darbības mērķim finanšu pakalpojumu jomā būtu jābūt mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas iekšējā tirgus stiprināšanai un konsolidēšanai.

(3) Dalībvalstīm jāveic visi pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu to, ka civiltiesiskā atbildība attiecībā uz to transportlīdzekļu izmantošanu, kas parasti atrodas tās teritorijā, būtu apdrošināta. Sedzamās atbildības apjomu un apdrošināšanas seguma noteikumus nosaka, pamatojoties uz to apmēriem.

(4) Lai izvairītos no šīs direktīvas iespējamās nepareizas interpretācijas un lai atvieglotu apdrošināšanas seguma iegūšanu transportlīdzekļiem ar pagaidu numura zīmēm, teritorijas, kur transportlīdzeklis parasti atrodas, definīcijai būtu jāatsaucas uz tās valsts teritoriju, kuras numura zīme ir transportlīdzeklim, neatkarīgi no tā, vai šī numura zīme ir pastāvīga vai pagaidu zīme.

⁽¹⁾ OV C 224, 30.8.2008., 39. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 21. oktobra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2009. gada 13. jūlija Lēmums.

⁽³⁾ OV L 103, 2.5.1972., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 8, 11.1.1984., 17. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 129, 19.5.1990., 33. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 181, 20.7.2000., 65. lpp.

⁽⁷⁾ Sk. I pielikuma A daļu.

⁽⁸⁾ OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.

- (5) Tomēr ievērojot vispārējo kritēriju, saskaņā ar kuru numura zīme nosaka teritoriju, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, būtu jāparedz īpašais noteikums gadījumiem, kad negadījumu izraisa transportlīdzeklis bez numura zīmes vai kad tā numura zīme neatbilst vai vairs neatbilst attiecīgajam transportlīdzeklim. Šādos gadījumos un vienīgi prasījumu nokārtošanas nolūkā teritorijai, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, būtu jābūt teritorijai, kurā noticis negadījums.
- (6) Mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas sistemātisku pārbaūžu aizliegumu vajadzētu piemērot transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas citas dalībvalsts teritorijā, kā arī transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas trešās valsts teritorijā, taču iebrauc no citas dalībvalsts teritorijas. Ir atļautas tikai nesistemātiskas pārbaudes, kuras nav diskriminējošas un kuras veic kā daļu no kontroles, kuras vienīgais mērķis nav pārbaudīt apdrošināšanu.
- (7) Zaļo karšu kontroles atcelšanu transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas kādā dalībvalstī un iebrauc citas dalībvalsts teritorijā, var nodrošināt nolīgums starp valstu apdrošināšanas apvienībām, ar kuru katra valsts apvienība garantētu kompensāciju saskaņā ar savu tiesību aktu noteikumiem, kas dod tiesības uz kompensāciju par jebkādiem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kurus tās teritorijā izraisījis kāds no šiem transportlīdzekļiem, neatkarīgi no tā, vai tas bijis apdrošināts.
- (8) Šāds garantijas līgums paredz to, ka visi Kopienas mehāniskie transportlīdzekļi, kas pārvietojas Kopienas teritorijā, ir apdrošināti. Katras dalībvalsts tiesību aktiem tādēļ būtu jāparedz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, kas ir derīga visā Kopienas teritorijā.
- (9) Sistēmu, kas paredzēta šajā direktīvā, varētu attiecināt arī uz transportlīdzekļiem, kuri parasti atrodas trešo valstu teritorijā, attiecībā uz kurām ir līdzīgs līgums, ko noslēgušas dalībvalstu apvienības.
- (10) Dalībvalstīm būtu jābūt iespējai atkāpties no vispārējā pienākuma, neattiecinot obligātu apdrošināšanu uz transportlīdzekļiem, kas pieder noteiktām fiziskām vai juridiskām personām, kas var būt publiskas vai privātas personas. Gadījumos, kad negadījumu izraisa šādi transportlīdzekļi, dalībvalstij, kas izdara minēto atkāpi, būtu jānozīmē iestāde vai struktūra, kas kompensē zaudējumus cietušajiem negadījumos, kas izraisīti citā dalībvalstī. Būtu jānodrošina, ka atbilstīgi kompensē zaudējumus ne tikai cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši šādi transportlīdzekļi ārzemēs, bet arī cietušajiem negadījumos, kas notikuši tajā pašā dalībvalstī, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, neatkarīgi no tā, vai viņi dzīvo šīs valsts teritorijā. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to personu sarakstu, kuras ir atbrīvotas no obligātās apdrošināšanas, un to iestāžu un struktūru sarakstu, kuras ir atbildīgas par kompensāciju izmaksu cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši šādi transportlīdzekļi, dara zināmu Komisijai publicēšanai.
- (11) Dalībvalstīm būtu jābūt iespējai atkāpties no vispārējā pienākuma, neattiecinot obligāto apdrošināšanu uz dažu veidu transportlīdzekļiem vai konkrētiem transportlīdzekļiem ar speciālu zīmi. Šādā gadījumā citas dalībvalstis drīkst pieprasīt, lai personai, kas iebrauc to teritorijā, būtu derīga zaļā karte vai pie robežas noslēgts apdrošināšanas līgums, lai nodrošinātu kompensāciju cietušajiem negadījumā, kuru varētu izraisīt šādi transportlīdzekļi to teritorijā. Taču, tā kā robežu kontroles likvidēšanas dēļ Kopienā nav iespējams nodrošināt to, ka transportlīdzekļi, kas šķērso robežu, ir apdrošināti, kompensāciju cietušajiem ārzemēs izraisītos negadījumos nav iespējams garantēt. Būtu arī jānodrošina, ka atbilstīgu kompensāciju piešķir ne tikai cietušajiem šādu transportlīdzekļu izraisītos negadījumos ārzemēs, bet arī pašā dalībvalstī, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas. Šim nolūkam dalībvalstīm būtu jāattiecas pret cietušajiem šādu transportlīdzekļu izraisītos negadījumos tāpat kā pret cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši neapdrošināti transportlīdzekļi. Kompensāciju cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši neapdrošināti transportlīdzekļi, izmaksā par kompensāciju atbildīgā iestāde tajā dalībvalstī, kurā noticis negadījums. Gadījumā, ja kompensāciju izmaksā cietušajiem tādu transportlīdzekļu izraisītos negadījumos, uz kuriem attiecas atkāpe, par kompensāciju atbildīgajai iestādei būtu jābūt prasījuma tiesībām pret iestādi tajā dalībvalstī, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas. Pēc noteikta perioda, ņemot vērā pieredzi saistībā ar minētās atkāpes īstenošanu un piemērošanu, Komisijai vajadzības gadījumā būtu jāiesniedz priekšlikumi tās nomaiņai vai atcelšanai.
- (12) Dalībvalstu saistībām garantēt apdrošināšanas segumu vismaz attiecībā uz noteiktām minimālajām summām ir liela nozīme cietušo aizsardzības nodrošināšanā. Minimālās apdrošināšanas seguma summas par miesas bojājumiem būtu jāaprēķina tā, lai sniegtu pilnīgu un taisnīgu kompensāciju tiem cietušajiem, kas guvuši ļoti smagus miesas bojājumus, vienlaikus ņemot vērā tādu nelaimes gadījumu nelielo skaitu, kuros iesaistīti vairāki cietušie, un tādu nelaimes gadījumu nelielo skaitu, kuros vairāki cietušie gūst ļoti smagus miesas bojājumus viena un tā pašā nelaimes gadījuma gaitā. Būtu jāparedz minimālā apdrošināšanas seguma summa par cietušo vai par prasījumu. Lai atvieglotu šo minimālo summu ieviešanu, būtu jānosaka piecu gadu pārejas periods. Tomēr būtu jāparedz īsāks termiņš nekā šis pārejas periods, kurā dalībvalstīm šīs summas būtu jāpalielina vismaz par pusi no attiecīgajiem līmeņiem.

- (13) Lai nodrošinātu to, ka minimālās apdrošināšanas seguma summas ar laiku nesarūk, ir jāparedz klauzula par periodisku pārskatīšanu, kā kritēriju izmantojot Eiropas patēriņa cenu indeksu (EPCI), kuru publicē Statistikas birojs, kā noteikts Padomes Regulā (EK) Nr. 2494/95 (1995. gada 23. oktobris) par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem⁽¹⁾. Būtu jāparedz arī šādas pārskatīšanas procedūras noteikumi.
- (14) Jāparedz, lai iestāde garantē, ka cietušais nepaliks bez kompensācijas, ja transportlīdzeklis, kas izraisījis negadījumu, nav apdrošināts vai identificēts. Ir svarīgi nodrošināt, ka negadījumā cietušais varētu vispirms tieši vērsties minētajā iestādē. Dalībvalstīm tomēr būtu jādod iespēja piemērot dažus ierobežotus izņēmumus minētās iestādes kompensāciju izmaksāšanā un noteikt, ka kompensācijas par neidentificēta transportlīdzekļa radīto kaitējumu īpašumam var ierobežot vai neizmaksāt, ņemot vērā krāpšanas iespējamību.
- (15) Cietušo interesēs ir tas, lai konkrētās izņēmuma klauzulas attiektos tikai uz apdrošinātāja attiecībām ar negadījuma izraisītāju. Tomēr gadījumos, kad transportlīdzeklis ir nozagts vai iegūts vardarbīgi, dalībvalstis var noteikt, ka iepriekšminētā iestāde maksā kompensāciju.
- (16) Lai mazinātu minēto iestāžu finansiālo slogu, dalībvalstis var paredzēt noteiktus ierobežojumus gadījumiem, kad iestāde izmaksā kompensāciju par kaitējumu īpašumam, ko radījis nozagts vai vardarbīgi iegūts transportlīdzeklis.
- (17) Iespēju ierobežot vai nepieļaut kompensācijas izmaksu, kas pienākas cietušajiem, pamatojoties uz to, ka transportlīdzeklis nav identificēts, nevajadzētu piemērot, ja iestāde ir izmaksājusi kompensāciju par nozīmīgiem miesas bojājumiem jebkuram cietušajam, kas cietis tajā pašā negadījumā, kurā radīts kaitējums īpašumam. Dalībvalstis var paredzēt nekompensējamu daļu, kas nepārsniedz šajā direktīvā noteikto robežvērtību un par kuru var būt atbildīgs īpašuma kaitējuma cietušais. Nosacījumi, saskaņā ar kuriem miesas bojājumus uzskata par nozīmīgiem, būtu jānosaka ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai administratīvām normām, kurā notika negadījums. Paredzot šos nosacījumus, dalībvalsts var ņemt vērā cita starpā to, vai saistībā ar miesas bojājumu bija nepieciešama uzturēšanās medicīnas iestādē.
- (18) Ja noticis negadījums, ko izraisījis neapdrošināts transportlīdzeklis, iestāde, kas sniedz kompensāciju cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši neapdrošināti vai neidentificēti transportlīdzekļi, labāk nekā cietušais var celt prasību pret atbildīgo personu. Tomēr būtu jāparedz, ka iestāde nevar prasīt cietušajam, kuram pienākas kompensācija, pierādīt, ka atbildīgā persona ir maksātspējīga vai atsakās maksāt.
- (19) Ja rodas strīds starp iepriekšminēto iestādi un civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju par to, kuram būtu jāmaksā kompensācija negadījumā cietušajam, tad, lai novērstu to, ka kompensācijas izmaksa cietušajam aizkavējas, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka viena no šīm pusēm līdz strīda atrisināšanai ir pirmām kārtām atbildīgā par kompensācijas izmaksu.
- (20) Ceļu satiksmes negadījumā cietušajām personām būtu jāgarantē līdzvērtīga attieksme neatkarīgi no tā, kurā vietā Kopienā negadījumi notikuši.
- (21) Apdrošināšanasņēmēja, autovadītāja vai jebkuras citas atbildīgas personas ģimenes locekļiem būtu jāsniedz tāda aizsardzība, kas katrā ziņā ir pielīdzināma trešās personas aizsardzībai attiecībā uz miesas bojājumiem.
- (22) Miesas bojājumi un kaitējums īpašumam, kas nodarīts gājējiem, riteņbraucējiem un citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, kas neizmanto mehāniskos transportlīdzekļus un parasti visbiežāk cieš negadījumos, būtu jāsedz ar negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa obligāto apdrošināšanu, ja viņiem pienākas kompensācija atbilstīgi valsts civiltiesību aktiem. Šis noteikums neierobežo lēmumus par civiltiesisko atbildību vai kompensācijas lielumu par zaudējumiem konkrētā negadījumā atbilstīgi valsts tiesību aktiem.
- (23) Jebkura pasažiera, kas atrodas transportlīdzeklī, iekļaušana apdrošināšanas segumā ir liels spēkā esošo tiesību aktu sasniegums. Šis mērķis būtu apdraudēts, ja atbilstīgi valsts tiesību aktiem vai noteikumiem, kas iekļauti apdrošināšanas līgumā, apdrošināšanas segums neattiektos uz pasažieriem, ja viņi būtu zinājuši vai viņiem būtu vajadzējis zināt, ka transportlīdzekļa vadītājs negadījumā brīdī ir bijis alkohola vai citas apreibinošas vielas ietekmē. Parasti pasažieris nevar pareizi noteikt vadītāja reibuma pakāpi. Mērķi atturēt cilvēkus vadīt transportlīdzekli apreibinošu vielu ietekmē nevar panākt, samazinot apdrošināšanas segumu tiem pasažieriem, kas ir transportlīdzekļa negadījuma cietušie. Tas, ka uz šiem pasažieriem attiecas transportlīdzekļa obligātā apdrošināšana, neierobežo lēmumus par viņu atbildību, kas tiem, iespējams, būtu jāuzņemas atbilstīgi spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem, vai par kompensācijas lielumu par zaudējumiem konkrētā negadījumā.
- (24) Visām transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polisēm vajadzētu būt derīgām visā Kopienas teritorijā.

⁽¹⁾ OV L 257, 27.10.1995., 1. lpp.

- (25) Dažas apdrošināšanas sabiedrības iekļauj apdrošināšanas polisē noteikumus, kas nosaka, ka līgumu atceļ, ja transportlīdzeklis atrodas ārpus tās dalībvalsts, kurā tas reģistrēts, ilgāk par noteiktu laika posmu. Šāda prakse ir pret-runā ar šajā direktīvā noteiktajiem principiem, saskaņā ar kuriem obligātajai mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanai, ņemot par pamatu vienreizēju prēmiju, būtu jāattiecas uz visu Kopienas teritoriju. Tādēļ būtu jāprecizē, ka apdrošināšanas segums ir derīgs visā līguma darbības laikā neatkarīgi no tā, vai transportlīdzeklis atrodas citā dalībvalstī kādu noteiktu laika posmu, neskarot dalībvalstu tiesību aktos noteiktās saistības attiecībā uz transportlīdzekļu reģistrāciju.
- (26) Apdrošināto personu interesēs katrai apdrošināšanas polisei visās dalībvalstīs būtu jānodrošina apdrošinājuma vienreizēja prēmija, ko paredz valsts tiesību akti vai ko paredz tās dalībvalsts tiesību akti, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, ja apdrošinājums ir lielāks.
- (27) Būtu jāveic pasākumi, lai atvieglotu apdrošināšanas seguma saņemšanu par transportlīdzekļiem, kas ievesti no vienas dalībvalsts otrā, pat ja transportlīdzeklis vēl nav reģistrēts galamērķa dalībvalstī. Būtu jāparedz iespēja piemērot pagaidu izņēmumu no vispārējā noteikuma, kas nosaka riska dalībvalstī. Trīsdesmit dienas pēc dienas, kurā transportlīdzeklis pircējam piegādāts, darīts pieejams vai nosūtīts, galamērķa dalībvalsts būtu jāuzskata par riska dalībvalsti.
- (28) Personai, kas vēlas noslēgt jaunu mehāniskā transportlīdzekļa apdrošināšanas līgumu ar citu apdrošinātāju, būtu jānodrošina pamatot informāciju par negadījumiem un prasījumiem saskaņā ar veco līgumu. Apdrošinājuma ņēmējam būtu jābūt tiesībām jebkurā laikā pieprasīt ziņojumu par prasījumiem vai par to neesamību saistībā ar vienu vai vairākiem transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas apdrošināšanas līgums, vismaz pēdējo piecu gadu laika posmā, uz ko attiecas līgums. Apdrošināšanas sabiedrībai vai jebkurai struktūrai, ko dalībvalsts nozīmējusi obligātās apdrošināšanas sniegšanai vai šādu apstiprinājumu sagādei, šāds ziņojums būtu jāiesniedz apdrošinājuma ņēmējam piecpadsmit dienu laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas.
- (29) Lai nodrošinātu mehānisko transportlīdzekļu negadījumos cietušo pienācīgu aizsardzību, dalībvalstīm būtu jāaizliedz apdrošināšanas sabiedrībām atsaukties uz nekompensējamu daļu pret cietušo personu.
- (30) Tiesības atsaukties uz apdrošināšanas līgumu un izvirzīt tiešu prasību pret apdrošināšanas sabiedrību ir ļoti nozīmīgs faktors jebkura transportlīdzekļa negadījuma cietušo aizsardzībai. Lai veicinātu efektīvu un ātru prasījumu nokārtošanu un lai pēc iespējas izvairītos no dārgiem juridiskiem procesiem, tiesības izvirzīt tiešu prasību pret apdrošināšanas sabiedrību, kas sedz atbildīgās personas civiltiesisko atbildību, būtu jāparedz jebkuros mehānisko transportlīdzekļu negadījumos cietušajiem.
- (31) Lai piedāvātu pietiekošu aizsardzību mehāniskā transportlīdzekļa negadījumā cietušajam, "pamatota piedāvājuma" procedūra būtu jāpiemēro visiem mehānisko transportlīdzekļu negadījumiem. Tā pati procedūra būtu jāpiemēro *mutatis mutandis* arī gadījumos, kad ar negadījumu saistītus prasījumus nokārto valsts apdrošinātāju apvienības.
- (32) Saskaņā ar 11. panta 2. punktu, skatītu saistībā ar 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu Padomes Regulā (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercilietās ⁽¹⁾, cietušās puses var ierosināt tiesvedību pret civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju tajā dalībvalstī, kurā ir to domicils.
- (33) Zaļo karšu biroju sistēma garantē ātru atlīdzības prasījumu nokārtošanu cietušās personas valstī, pat ja otra puse ir no citas Eiropas valsts.
- (34) Cietušajām personām, kas cietušas zaudējumus vai guvušas miesas bojājumus tādā transportlīdzekļa ceļu satiksmes negadījumā, uz kuru attiecas šī direktīva un kurš noticis valstī, kur viņas nedzīvo, būtu jābūt tiesībām iesniegt prasības pret atbildīgās personas apdrošināšanas sabiedrības iecelto atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi dalībvalstī, kur viņi dzīvo. Šis risinājums dotu iespēju personām, kas cietušas zaudējumus ārpus savas dzīvesvietas dalībvalsts, izmantot tām zināmas procedūras.
- (35) Sistēma, ka atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis ir cietušās personas dzīvesvietas dalībvalstī, neietekmē ne materiālo tiesību normas, kuras piemēro katrā atsevišķā gadījumā, ne jautājumu par jurisdikciju.
- (36) Personai, kas cietusi zaudējumus vai guvusi miesas bojājumus, tiešas prasījuma tiesības pret apdrošināšanas sabiedrību ir loģisks papildinājums minēto pārstāvju iecelšanai un uzlabo tiesisko stāvokli personām, kuras cietušas transportlīdzekļa ceļu satiksmes negadījumos ārpus minēto personu dzīvesvietas dalībvalsts.
- (37) Būtu jāparedz, ka dalībvalsts, kur apdrošināšanas sabiedrība ir licencēta, pieprasītu sabiedrībai iecelt pastāvīgu atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvju, kas dzīvo vai ir reģistrēti pārējās dalībvalstīs, uzdodot viņiem apkopot visu vajadzīgo informāciju, kura saistīta ar prasībām, kas rodas pēc šādiem negadījumiem, un piešķirot viņiem pietiekamas pilnvaras pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību, ietverot kompensāciju izmaksu. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjiem vajadzētu būt piešķirtām pietiekamām pilnvarām pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību attiecībā ar personām, kas cietušas negadījumos, un pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību valsts iestādēs un vajadzības gadījumā tiesās, ciktāl tas atbilst starptautiskām privāttiesību normām par jurisdikcijas noteikšanu.

(1) OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp.

- (38) Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvju darbības nav pietiekamas, lai piešķirtu jurisdikciju cietušas personas dzīvesvietas dalībvalsts tiesām, ja to neparedz starptautiskās privāttiesību normas par jurisdikcijas noteikšanu.
- (39) Vienam no nosacījumiem attiecībā uz to apdrošināšanas darbību sākšanu un veikšanu, kas pieder pie Padomes Pirmās direktīvas 73/239/EEK (1973. gada 24. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz uzņēmējdarbības sākšanu un veikšanu tiešās apdrošināšanas nozarē, kas nav dzīvības apdrošināšana⁽¹⁾, pielikuma A punktā norādītās 10. nozares, izņemot pārvaldītāju atbildību, jābūt tādu pārstāvju norīkošanai, kuri atbild par prasību nokārtošanu. Tādēļ šis nosacījums būtu jāsteno ar vienreizēju oficiālu atļauju, ko izsniedz iestādes dalībvalstī, kur atrodas apdrošināšanas sabiedrības galvenais birojs, kā norādīts Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/49/EEK (1992. gada 18. jūnijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, ar kuru groza Direktīvu 73/239/EEK un Direktīvu 88/357/EEK (Trešā nedzīvības apdrošināšanas direktīva)⁽²⁾ II sadaļā. Šim nosacījumam būtu arī jāattiecas uz apdrošināšanas sabiedrībām, kam galvenais birojs nav Kopienā, kura tām ir piešķirusi atļauju veikt apdrošināšanu Kopienas dalībvalstī.
- (40) Papildus tā nodrošināšanai, ka apdrošināšanas sabiedrībai ir pārstāvis valstī, kur cietusī persona dzīvo, ir lietderīgi garantēt cietušajai personai īpašas tiesības, lai prasība tiktu nokārtota nekavējoties. Tādēļ valsts tiesību aktos būtu jāiekļauj efektīvi un sistemātiski finansiāli vai līdzvērtīgi administratīvi sodi, ja apdrošināšanas sabiedrība vai tās pārstāvis nav izpildījis savas saistības pieņemamā laikā piedāvāt kompensāciju, piemēram, rīkojumi, kas apvienoti ar administratīvi uzliktiem sodiem, regulāri ziņojumi uzraudzības iestādēm, pārbaudes uz vietas, publikācijas valsts oficiālajā vēstnesī un presē, sabiedrības darbības apturēšana (aizliegums uz noteiktu laiku noslēgt jaunus līgumus), tāda uzraudzības iestāžu īpaša pārstāvja iecelšana, kurš atbild par uzraudzību, vai sabiedrība darbojas saskaņā ar tiesību aktiem apdrošināšanas jomā, apdrošināšanas atļaujas atcelšanu, sankciju piemērošanu direktoriem un administrācijai. Tam nevajadzētu ierobežot iespēju piemērot citus pasākumus – īpaši atbilstīgi tiesību aktiem par uzraudzību, – kurus var uzskatīt par lietderīgiem. Tomēr pastāv nosacījums, ka nevajadzētu būt nekādiem strīdiem par atbildību un radītiem zaudējumiem un ievainojumiem, lai pieņemamā laikā apdrošināšanas sabiedrība varētu veikt pamatoto piedāvājumu. Pamatotajam kompensācijas piedāvājumam būtu jābūt rakstiskam, un tajā būtu jānorāda pamatojums atbildības un zaudējumu novērtēšanai.
- (41) Papildus minētām sankcijām būtu lietderīgi noteikt, ka jāmaksā procenti par kompensācijas apjomu, ko cietušai personai piedāvājusī apdrošināšanas sabiedrība vai piespriedusi tiesa, ja piedāvājums nav sniegts noteiktajā termiņā. Ja dalībvalstīs ir noteikumi attiecībā uz kavējuma procentiem, šos noteikumus varētu īstenot, norādot tos.
- (42) Personām, kas cietušas zaudējumus vai guvušas miesas bojājumus transportlīdzekļa ceļu satiksmes negadījumos, dažreiz ir grūti noskaidrot tās apdrošināšanas sabiedrības nosaukumu, kura negadījumā iesaistītajam nodrošina transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.
- (43) Šādu cietušo personu interesēs dalībvalstīs būtu jāizveido informācijas centri, lai nodrošinātu, ka šādu informāciju attiecībā uz negadījumu, kurā iesaistīts transportlīdzeklis, var iegūt nekavējoties. Tādiem informācijas centriem arī būtu jāsniedz cietušajām personām informācija par atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjiem. Šādiem centriem būtu savstarpēji jāsadarbojas un ātri jāatbild uz citu dalībvalstu centru lūgumiem pēc informācijas par atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjiem. Būtu lietderīgi, ka šie centri savāktu informāciju par faktisko apdrošināšanas seguma beigu dienu, bet ne par polises sākotnējā derīguma termiņa beigām, ja līguma darbību pagarina sakarā ar neanulēšanu.
- (44) Būtu jāparedz īpaši noteikumi transportlīdzekļiem (piemēram, valdības vai militāriem transportlīdzekļiem), kuri ir atbrīvoti no civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas.
- (45) Cietušajai personai var būt likumīgas intereses iegūt informāciju par transportlīdzekļa īpašnieku vai parasto braucēju, vai reģistrēto turētāju, piemēram, ja tā var iegūt kompensāciju tikai no šīm personām, jo transportlīdzeklis nav atbilstīgi apdrošināts vai zaudējumi pārsniedz apdrošinājuma summu, tad būtu jāsniedz arī šī informācija.
- (46) Sniedzamā informācija, piemēram, transportlīdzekļa īpašnieka vai parastā braucēja vārds un adrese un apdrošināšanas polises vai transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numurs, satur personu datus, kas norādīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti⁽³⁾. Datu apstrādei, ko pieprasa šī direktīva, valstī būtu jāveic pasākumi atbilstīgi Direktīvai 95/46/EK. Parasto braucēju vārds un adrese būtu jāpaziņo tikai tad, ja tas ir paredzēts valsts tiesību aktos.

(1) OV L 228, 16.8.1973., 3. lpp.

(2) OV L 228, 11.8.1992., 1. lpp.

(3) OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

- (47) Jāpieņem noteikumi par kompensācijas iestādēm, pie kurām cietusī persona var griezties, ja apdrošināšanas sabiedrība nav iecēlusi savu pārstāvi vai nepārprotami kavē atlīdzības prasību nokārtošanu, vai nav iespējams identificēt apdrošināšanas sabiedrību, lai garantētu, ka cietusī persona nepalik bez kompensācijas, ja ir tiesības to saņemt. Kompensācijas iestādes iejaukšanās būtu jāparedz tikai retos gadījumos, ja apdrošināšanas sabiedrība nav izpildījusi savus pienākumus, neraugoties uz iespējamo sodu uzlikšanu.
- (48) Kompensācijas iestādei ir nozīme atlīdzības prasību nokārtošanā par jebkuriem cietušās personas zaudējumiem vai miesas bojājumiem tikai gadījumos, ko iespējams objektīvi konstatēt, un tādēļ kompensācijas iestādes darbība būtu jāierobežo ar pārbaudi, vai kompensācija ir piedāvāta atbilstīgi noteiktajiem termiņiem un procedūrām, bez apjoma novērtēšanas.
- (49) Juridiskajām personām, kam tiesību akti paredz pārņemt cietušās personas prasības pret personu, kura ir atbildīga par negadījumu, vai tās apdrošināšanas sabiedrību (piemēram, citas apdrošināšanas sabiedrības vai sociālā nodrošinājuma iestādes), nedrīkstētu būt tiesības iesniegt attiecīgo prasību kompensācijas iestādei.
- (50) Kompensācijas iestādei vajadzētu būt pārņemšanas tiesībām, ciktāl tā ir kompensējusi cietušai personai. Lai atvieglotu kompensācijas iestādes prasības pret apdrošināšanas sabiedrību piedziņu, ja tā nav iecēlusi savu pārstāvi vai nepārprotami kavē atlīdzības prasību nokārtošanu, iestādei, kas nodrošina kompensāciju cietušās personas valstī, automātiski vajadzētu būt arī tiesībām atlīdzināt, pārņemot cietušās personas tiesības attiecīgās iestādes daļā valstī, kur apdrošināšanas sabiedrība ir nodibināta. Šai iestādei, ņemot vērā atrašanās vietu, ir labākas iespējas iesniegt prasību pret apdrošināšanas sabiedrību.
- (51) Kaut gan dalībvalstis var noteikt, ka prasību pret kompensācijas iestādi var celt regresa kārtībā, cietušajai personai pirms savas prasības iesniegšanas kompensācijas iestādei tā nebūtu jāiesniedz personai, kas ir atbildīga par negadījumu. Šajā gadījumā cietusī persona būtu vismaz tādā pašā statusā, kā iesniedzot prasību pret garantijas fondu.
- (52) Šī sistēma var darboties, vienojoties kompensācijas iestādēm, ko izveidojušas vai apstiprinājušas dalībvalstis, kuras nosaka to funkcijas un pienākumus, kā arī atlīdzināšanas procedūras.
- (53) Ja nav iespējams identificēt transportlīdzekļa apdrošinātāju, būtu jāparedz, ka galīgais debitors attiecībā uz radītajiem zaudējumiem, kas jāmaksā cietušai personai, ir šim mērķim paredzētais garantijas fonds, kurš izvietots dalīb-

valstī, kur parasti atrodas neapdrošinātais transportlīdzeklis, kā lietošana ir izraisījusi negadījumu. Ja nav iespējams identificēt transportlīdzekli, būtu jāparedz, ka galīgais debitors ir šim mērķim paredzētais garantijas fonds, kurš izvietots dalībvalstī, kurā noticis negadījums.

- (54) Šī direktīva nedrīkstētu skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem I pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un to piemērošanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

- 1) "transportlīdzeklis" ir jebkurš mehāniskais transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai pa sauszemi un ko dzen uz priekšu mehāniskā enerģija, un kas nav sliežu transports, un jebkura piekabe, neatkarīgi no tā, vai tā ir piekabīnāta;
- 2) "cietusī persona" ir ikviena persona, kam ir tiesības uz kompensāciju par jebkādiem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kurus izraisījis transportlīdzeklis;
- 3) "valsts apdrošinātāju apvienība" ir profesionāla organizācija, kas izveidota saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas Iekšzemes transporta komitejas Autotransporta apakškomitejas 1949. gada 25. janvārī pieņemto 5. ieteikumu un kas apvieno apdrošināšanas sabiedrības, kurām valstī ir atļauts veikt transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu;
- 4) "teritorija, kur transportlīdzeklis parasti atrodas" ir:
  - a) tās valsts teritorija, kuras numura zīme ir transportlīdzeklim, neatkarīgi no tā, vai šī zīme ir pastāvīga vai pagaidu; vai
  - b) ja kāda veida transportlīdzeklis nav jāreģistrē, bet transportlīdzeklim ir apdrošināšanas uzlīme vai reģistrācijas numura zīmei analoga atšķirības zīme, tad tās valsts teritorija, kurā ir izsniegta apdrošināšanas uzlīme vai zīme; vai
  - c) ja kāda veida transportlīdzeklim nav nepieciešama ne reģistrācijas numura zīme, ne apdrošināšanas uzlīme, ne atšķirības zīme, tad tās valsts teritorija, kurā pastāvīgi dzīvo transportlīdzekļa īpašnieks vai tiesīgais lietotājs; vai

- d) gadījumos, ja transportlīdzeklim nav nekādas numura zīmes vai ja tam ir numura zīme, kas neatbilst vai vairs neatbilst transportlīdzeklim, un tas ir iesaistīts negadījumā – tās valsts teritorija, kurā negadījums noticis, prasījuma nokārtošanas nolūkā saskaņā ar 2. panta a) punktu vai 10. pantu;
- 5) “zaļā karte” ir starptautiska apdrošināšanas apliecība, kas izdota valsts apdrošināšanas apvienības vārdā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas Iekšzemes transporta komitejas Autotransporta apakškomitejas 1949. gada 25. janvārī pieņemto 5. ieteikumu;
- 6) “apdrošināšanas sabiedrība” ir sabiedrība, kas saņēmusi oficiālu atļauju saskaņā ar Direktīvas 73/239/EEK 6. pantu vai 23. panta 2. punktu;
- 7) “iestāde” ir apdrošināšanas sabiedrības galvenais birojs, pārstāvniecība vai filiāle saskaņā ar Padomes Otrās direktīvas 88/357/EEK (1988. gada 22. jūnijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, par noteikumiem pakalpojumu sniegšanas brīvības efektīvākai izmantošanai ⁽¹⁾ 2. panta c) punktu.

2. pants

Darbības joma

Direktīvas 4., 6., 7. un 8. panta noteikumus, kas attiecas uz transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas dalībvalsts teritorijā, piemēro:

- a) pēc tam, kad ir noslēgts nolīgums starp valstu apdrošināšanas apvienībām ar noteikumiem, ar kādiem katra valsts apvienība saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem par obligāto apdrošināšanu garantē prasījumu nokārtošanu attiecībā uz negadījumiem, ko tās valsts teritorijā izraisījuši transportlīdzekļi, kuri parasti atrodas citas dalībvalsts teritorijā, neatkarīgi no tā, vai šie transportlīdzekļi ir apdrošināti;
- b) Komisijas noteiktajā dienā pēc tam, kad ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm ir noskaidrots, ka minētais līgums ir noslēgts;
- c) līguma spēkā esamības laikā.

3. pants

Transportlīdzekļu obligātā apdrošināšana

Katra dalībvalsts, ievērojot 5. pantu, veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka civiltiesiskā atbildība par to trans-

portlīdzekļu lietošanu, kas parasti atrodas tās teritorijā, ir apdrošināta.

Sedzamās atbildības apjomu un apdrošināšanas seguma noteikumus nosaka, pamatojoties uz pirmajā daļā minētajiem pasākumiem.

Katra dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka apdrošināšanas līgums attiecas arī uz:

- a) jebkuriem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kas izraisīti citu dalībvalstu teritorijā, saskaņā ar šo valstu tiesību aktiem;
- b) jebkuriem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, ko guvuši dalībvalstu pilsoņi tiešā braucienā starp divām teritorijām, kurās ir spēkā līgums, ja par šķērsoto teritoriju neatbild valsts apdrošinātāju apvienība; šajā gadījumā uz zaudējumiem vai miesas bojājumiem attiecas spēkā esošie noteikumi par obligāto apdrošināšanu dalībvalstī, kuras teritorijā transportlīdzeklis parasti atrodas.

Pirmajā daļā minētā apdrošināšana obligāti attiecas gan uz kaitējumu īpašumam, gan uz miesas bojājumiem.

4. pants

Pārbaudes attiecībā uz apdrošināšanu

Dalībvalstis atturas veikt pārbaudes attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas citas dalībvalsts teritorijā, un transportlīdzekļiem, kuri parasti atrodas trešās valsts teritorijā, taču iebruc to teritorijā no citas dalībvalsts teritorijas. Tomēr tās var veikt nesistemātiskas pārbaudes attiecībā uz apdrošināšanu ar nosacījumu, ka tās nav diskriminējošas un ka tās veic kā daļu no kontroles, kuras vienīgais mērķis nav pārbaudīt apdrošināšanu.

5. pants

Atkāpes no transportlīdzekļu obligātās apdrošināšanas

1. Dalībvalsts drīkst atkāpties no 3. panta attiecībā uz dažām fiziskām vai juridiskām personām, publiskām vai privātām personām; attiecīgā valsts sastāda šādu personu sarakstu un dara to zināmu pārējām dalībvalstīm un Komisijai.

Šī dalībvalsts veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek izmaksāta kompensācija par jebkādiem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kurus tās teritorijā un citu dalībvalstu teritorijā izraisījuši šo personu transportlīdzekļi.

⁽¹⁾ OV L 172, 4.7.1988., 1. lpp.

Ja nepiemēro 2. panta a) punktu, tad šī dalībvalsts izraugās tās iestādes vai struktūras tajā valstī, kur zaudējumi vai miesas bojājumi ir radušies, kuras atbild par kompensāciju cietušajām pusēm saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem.

Tā dara zināmu Komisijai to personu sarakstu, kas ir atbrīvotas no obligātās apdrošināšanas, un to iestāžu un struktūru sarakstu, kuras ir atbildīgas par kompensāciju.

Komisija šo sarakstu publicē.

2. Katra dalībvalstis var atkāpties no 3. panta noteikumiem attiecībā uz dažu veidu transportlīdzekļiem vai konkrētiem transportlīdzekļiem ar speciālu zīmi; attiecīgā valsts sastāda šādu transportlīdzekļu veidu sarakstu un dara to zināmu pārējām dalībvalstīm un Komisijai.

Šādā gadījumā katra dalībvalsts nodrošina, ka attiecībā uz pirmajā daļā minētajiem transportlīdzekļiem piemēro tādu pašu režīmu kā transportlīdzekļiem, kuriem 3. pantā noteiktās apdrošināšanas saistības nav izpildītas.

Tad garantijas fondam dalībvalstī, kurā noticis negadījums, ir prasījuma tiesības pret garantijas fondu dalībvalstī, kurā parasti atrodas transportlīdzeklis.

Sākot ar 2010. gada 11. jūniju, dalībvalstis ziņo Komisijai par šā punkta īstenošanu un praktisko piemērošanu.

Pēc šo ziņojumu apskates Komisija vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumus par šīs atkāpes nomaiņšanu vai atcelšanu.

6. pants

Valsts apdrošinātāju apvienība

Katra dalībvalsts nodrošina, ka gadījumā, ja negadījumu tās teritorijā izraisījis transportlīdzeklis, kas parasti atrodas citas dalībvalsts teritorijā, neatkarīgi no 2. panta a) punktā minētajiem pienākumiem valsts apdrošinātāju apvienība iegūst informāciju:

- a) par teritoriju, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, un tā reģistrācijas numura zīmi, ja tāda ir;
- b) ciktāl iespējams, par tiem datiem, kas attiecas uz transportlīdzekļa apdrošināšanu un parasti norādīti transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja zaļajā kartē, un tādā apjomā, kādā šie dati noteikti dalībvalstī, kuras teritorijā transportlīdzeklis parasti atrodas.

Katra dalībvalsts arī nodrošina, ka apvienība sniedz a) un b) punktā minēto informāciju tās valsts apdrošinātāju apvienībai, kuras teritorijā pirmajā daļā minētais transportlīdzeklis parasti atrodas.

2. NODAĻA

NOTEIKUMI, KURI ATTIECAS UZ TRANSPORTLĪDZEKĻIEM, KAS PARASTI ATRODAS TREŠĀS VALSTS TERITORIJĀ

7. pants

Valsts pasākumi attiecībā uz transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas trešās valsts teritorijā

Katra dalībvalsts veic visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās teritorijā netiek lietoti transportlīdzekļi, kas parasti atrodas trešās valsts teritorijā un iebrauc teritorijā, kurā ir spēkā līgums, ja vien saskaņā ar dažādu dalībvalstu tiesību aktu prasībām teritorijā, kurā ir spēkā līgums, uz šo transportlīdzekļu izraisītiem zaudējumiem vai miesas bojājumiem neattiecas transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

8. pants

Dokumenti attiecībā uz transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas trešās valsts teritorijā

1. Katram transportlīdzeklim, kas parasti atrodas trešās valsts teritorijā, pirms iebraukšanas teritorijā, kurā ir spēkā līgums, jābūt vai nu derīgai zaļajai kartei, vai pie robežas noslēgtas apdrošināšanas apliecībai, kas apliecina, ka transportlīdzeklis ir apdrošināts saskaņā ar 7. pantu.

Tomēr transportlīdzekļi, kas parasti atrodas trešā valstī, uzskatāmi par transportlīdzekļiem, kuri parasti atrodas Kopienā, ja visu dalībvalstu valsts apvienības, katra saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem par obligāto apdrošināšanu, solidāri garantē prasījumu nokārtošanu attiecībā uz šo transportlīdzekļu izraisītiem negadījumiem savas valsts teritorijā.

2. Pēc tam, kad ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm ir noskaidrots, ka 1. punkta otrajā daļā minētās saistības ir pieņemtas, Komisija nosaka, no kuras dienas un kuru veidu transportlīdzekļiem dalībvalstis vairs neprasa uzrādīt 1. punkta pirmajā daļā minētos dokumentus.

3. NODAĻA

OBLIGĀTĀS APDROŠINĀŠANAS MINIMĀLĀ SUMMA

9. pants

Minimālā summa

1. Neskarot lielākas garantijas, ko var noteikt dalībvalstis, katra dalībvalsts pieprasa, lai 3. pantā minētā apdrošināšana būtu obligāta vismaz attiecībā uz šādām summām:

- a) ja nodarīti miesas bojājumi – minimālā apdrošināšanas seguma summa EUR 1 000 000 katram cietušajam vai EUR 5 000 000 par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita;
- b) ja nodarīti zaudējumi īpašumam – EUR 1 000 000 par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita.

Ja nepieciešams, lai pielāgotu dalībvalstīs noteiktās minimālās seguma summas atbilstīgi pirmajā daļā noteiktajām, dalībvalstis var noteikt pārejas periodu līdz 2012. gada 11. jūnijam vai vēlāk.

Dalībvalstis, kas nosaka šādu pārejas periodu, par to informē Komisiju un norāda pārejas perioda garumu.

Dalībvalstis paaugstina garantijas vismaz par pusi no pirmajā daļā noteiktajiem līmeņiem vismaz līdz 2009. gada 11. decembrim vai vēlāk.

2. Ik pēc pieciem gadiem pēc 2005. gada 11. jūnija vai pēc jebkura 1. punkta otrajā daļā minētā pārejas perioda beigām minētajā punktā norādītās summas pārskata atbilstīgi Eiropas patēriņa cenu indeksam (EPCI), kā noteikts Regulā (EK) Nr. 2494/95.

Summas pielāgo automatiski. Šīs summas palielina ar procentu izmaiņu, ko uzrāda EPCI attiecīgajā periodā, tas ir, piecus gadus tieši pirms pirmajā daļā minētā pārskata, un tās noapaļo līdz EUR 10 000.

Komisija ziņo pielāgotās summas Eiropas Parlamentam un Padomei un nodrošina, ka tās tiek publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. NODAĻA

KOMPENSĀCIJAS PAR KAITĒJUMIEM, KO RADĪJUŠI NEIDENTIFICĒTI TRANSPORTLĪDZEKĻI VAI TRANSPORTLĪDZEKĻI, KAM NAV NOKĀRTOTA 3. PANTĀ PAREDZĒTĀ OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA

10. pants

Iestāde, kas sniedz kompensācijas

1. Katra dalībvalsts izveido vai pilnvaro iestādi, kas sniegtu kompensāciju vismaz obligātās apdrošināšanas līmenī par kaitējumu īpašumam vai miesas bojājumiem negadījumos, kurus izraisījuši neidentificēti transportlīdzekļi vai transportlīdzekļi, kam nav nokārtota 3. pantā paredzētā apdrošināšana.

Pirmā daļa neskar dalībvalstu tiesības ņemt vērā iestādes maksātas kompensācijas kā papildu vai cita veida kompensācijas un tiesības izstrādāt noteikumus, lai kārtotu atlīdzības prasījumu starp iestādi un personu vai personām, kas atbild par negadī-

jumu, un citiem apdrošinātājiem vai sociālā nodrošinājuma iestādēm, kuras pieprasa atlīdzināt cietušajam par to pašu negadījumu. Tomēr dalībvalstis nevar atļaut iestādei izvirzīt nosacījumu kompensācijas izmaksai, saskaņā ar kuru cietušajai personai jāpierāda, ka atbildīgā persona nespēj vai atsakās maksāt.

2. Cietušais katrā ziņā var griezties tieši iestādē, kam, pamatojoties uz informāciju, kuru pēc tās lūguma sniedz cietušais, jādod pamatota atbilde par jebkādas kompensācijas izmaksu.

Tomēr dalībvalstis var noteikt, ka minētajai iestādei nav jāmaksā kompensācija personām, kas brīvprātīgi iekāpušas transportlīdzeklī, kurš radījis kaitējumus vai miesas bojājumus, ja iestāde var pierādīt, ka personas ir zinājušas, ka tas nav apdrošināts.

3. Dalībvalstis var ierobežot minētās iestādes maksātu kompensāciju vai noteikt, ka tai nav jāmaksā kompensācija, ja īpašumam kaitējis neidentificēts transportlīdzeklis.

Tomēr, ja iestāde ir izmaksājusi kompensāciju par nozīmīgiem miesas bojājumiem jebkuram cietušajam, kas cietis tajā pašā negadījumā, kurā kaitējumu īpašumam radījis neidentificēts transportlīdzeklis, dalībvalstis nevar liegt izmaksāt kompensāciju par kaitējumu īpašumam, pamatojoties uz to, ka transportlīdzeklis nav identificēts. Taču dalībvalstis var paredzēt nekompensējamu daļu, kas nepārsniedz EUR 500 un par kuru šāda īpašuma kaitējuma cietušais ir atbildīgs.

Nosacījumi, saskaņā ar kuriem miesas bojājumus uzskata par nozīmīgiem, paredzēti saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai administratīvām normām, kurā notiek negadījums. Šajā sakarā dalībvalsts var ņemt vērā cita starpā to, vai saistībā ar miesas bojājumu bija nepieciešama uzturēšanās medicīnas iestādē.

4. Katra dalībvalsts piemēro savus normatīvos un administratīvos aktus attiecībā uz iestādes maksātu kompensāciju, neskarot nevienu citu praksi, kas ir labvēlīgāka cietušajam.

11. pants

Strīdus gadījumi

Ja rodas strīds starp iestādi, kas minēta 10. panta 1. punktā, un civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju par to, kuram būtu jāmaksā kompensācija negadījumā cietušajai personai, tad dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai viena no šīm pusēm pirmām kārtām būtu atbildīga par kompensācijas izmaksu bez aizkavēšanās.

Ja galu galā ir nolemts, ka visa kompensācija vai tās daļa jāmaksā otrai pusei, tad šī puse attiecīgi atlīdzina tai, kura ir samaksājusi.

5. NODAĻA

**CIETUŠO ĪPAŠĀS KATEGORIJAS, IZŅĒMUMA KLAUZULAS,
VIENREIZĒJA PRĒMIJA, TRANSPORTLĪDZEKĻI, KAS NOSŪTĪTI
NO VIENAS VALSTS UZ OTRU**

12. pants

Cietušo īpašās kategorijas

1. Neskarot 13. panta 1. punkta otro daļu, 3. pantā minētā apdrošināšana ietver atbildību par transportlīdzekļa lietošanas rezultātā radītiem miesas bojājumiem visiem pasažieriem, izņemot vadītāju.

2. Apdrošinātās personas, autovadītāja vai jebkuras citas tādas personas ģimenes locekļus, kas saskaņā ar civiltiesībām ir atbildīga par negadījumu un kuras atbildība ir apdrošināta saskaņā ar 3. pantu, pamatojoties uz šo radniecību nedrīkst izslēgt no apdrošināšanas attiecībā uz miesas bojājumiem.

3. Direktīvas 3. pantā minētā apdrošināšana attiecas uz miesas bojājumiem un kaitējumu īpašumam, ko cieš gājēji, riteņbraucēji un citi ceļu satiksmes dalībnieki, kas neizmanto mehāniskos transportlīdzekļus un kuriem saskaņā ar valsts civiltiesību aktiem ir tiesības uz kompensāciju sakarā ar negadījumiem, kuros iesaistīts transportlīdzeklis.

Šis pants neskar civiltiesisko atbildību vai zaudējumu summu.

13. pants

Izņēmuma klauzulas

1. Katra dalībvalsts veic visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka, piemērojot 3. pantu, tiktu uzskatīti par spēkā neesošiem attiecībā uz prasījumiem, ko iesniedz trešās personas, kuras ir negadījumā cietušie, jebkuri likumos paredzētie vai līgumā noteiktie noteikumi, kas iekļauti apdrošināšanas polisē, kura izsniegta saskaņā ar 3. pantu, un kas transportlīdzekļu lietošanas vai vadīšanas apdrošināšanu neattiecinā uz:

- a) personām, kam nav tiešu vai netiešu atļauju;
- b) personām, kam nav attiecīgā transportlīdzekļa vadītāja apliecības;
- c) personām, kuras ir pārkāpušas obligātās tehniskās prasības attiecībā uz attiecīgā transportlīdzekļa stāvokli un drošību.

Tomēr noteikumus vai atrunas, kas minētas pirmās daļas a) apakšpunktā, var vērst pret personām, kuras apzināti reģistrējušas transportlīdzekļi, kas radījis kaitējumus vai traumas, ja apdrošinātājs var pierādīt, ka personas ir zinājušas, ka transportlīdzeklis ir zagts.

Dalībvalstīm ir tiesības nepiemērot pirmās daļas noteikumus negadījumiem, kas notikuši to teritorijā, ciktāl cietušais par zaudējumiem var saņemt kompensāciju no sociālā nodrošinājuma iestādes.

2. Ja transportlīdzekļi ir nozagti vai iegūti vardarbīgi, dalībvalstis var paredzēt, ka 10. panta 1. punktā norādītā iestāde izmaksā kompensāciju apdrošinātāja vietā, ievērojot šā panta 1. punktā izklāstītos nosacījumus. Ja transportlīdzeklis parasti atrodas citā dalībvalstī, minētā iestāde nedrīkst neko pieprasīt no šīs dalībvalsts iestādēm.

Dalībvalstis, kas paredzējušas, ka 10. panta 1. punktā norādītā iestāde izmaksā kompensāciju par kaitējumu īpašumam, ko radījis nozagts vai vardarbīgi iegūts transportlīdzeklis, par kuru cietušais bijis atbildīgs, var noteikt papildu kompensāciju ne vairāk kā EUR 250.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka jebkuri tiesību aktu noteikumi vai apdrošināšanas polises līguma klauzulas, saskaņā ar kurām apdrošināšanas segums neattiecas uz pasažieriem, ja pasažieris zināja vai viņam būtu vajadzējis zināt, ka transportlīdzekļa vadītājs negadījuma brīdī bijis alkohola vai citas apreibinošas vielas reibumā, tiktu uzskatītas par spēkā neesošām attiecībā uz šāda pasažiera prasījumiem.

14. pants

Vienreizēja prēmija

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka visas transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises:

- a) balstoties uz vienreizēju prēmiju, visā līguma darbības laikā attiecas uz visu Kopienas teritoriju, tostarp jebkurā laika posmā līguma darbības laikā, kad transportlīdzeklis atrodas citās dalībvalstīs; un
- b) ņemot par pamatu to pašu vienreizējo prēmiju, visās dalībvalstīs nodrošina apdrošinājumu, ko paredz valsts tiesību akti vai ko paredz tās dalībvalsts tiesību akti, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, ja šis apdrošinājums ir lielāks.

15. pants

Transportlīdzeklis, kas nosūtīts no vienas valsts uz otru

1. Atkāpjoties no Direktīvas 88/357/EE 2. panta d) punkta otrā ievilkuma, ja transportlīdzekļi nosūta no vienas dalībvalsts uz otru, tad par riska dalībvalsti uzskata galamērķa dalībvalsti trīsdesmit dienas uzreiz pēc dienas, kurā pircējs ir akceptējis piegādi, pat ja transportlīdzeklis nav oficiāli reģistrēts galamērķa dalībvalstī.

2. Gadījumā, ja transportlīdzeklis ir iesaistīts negadījumā šā panta 1. punktā minētā laika posmā, un tas nav bijis apdrošināts, 10. panta 1. punktā minētā iestāde galamērķa dalībvalstī ir atbildīga par 9. pantā paredzēto kompensāciju.

6. NODAĻA

ZIŅOJUMI, IEROBEŽOJUMI, TIEŠS PRASĪJUMS

16. pants

Ziņojumi par prasījumiem saistībā ar trešās puses atbildību

Dalībvalstis nodrošina, ka apdrošinājumaņēmējam ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt ziņojumu par prasījumiem saistībā ar trešās puses atbildību attiecībā uz vienu vai vairākiem transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas apdrošināšanas līgums vismaz līgumisko attiecību pēdējo piecu gadu laikā, vai arī ziņojumu, ka šādi prasījumi nav bijuši.

Apdrošināšanas sabiedrība vai struktūra, ko var nozīmēt dalībvalsts obligātās apdrošināšanas vai šādu ziņojumu sniegšanai, šādu ziņojumu sniedz apdrošinājumaņēmējam vēlākais piecpadsmit dienu laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas.

17. pants

Ierobežojumi

Ciktāl tas attiecas uz 3. pantā minēto apdrošināšanu, apdrošināšanas sabiedrības nevar atsaukties uz nekompensējamu daļu pret negadījumā cietušo personu.

18. pants

Tiesības izvirzīt tiešu prasījumu

Dalībvalstis nodrošina, ka pusēm, kas cietušas 3. pantā minētā apdrošinātā transportlīdzekļa izraisītā negadījumā, ir tiesības izvirzīt tiešu prasību pret apdrošināšanas sabiedrību, kas sedz atbildīgās personas civiltiesisko atbildību.

7. NODAĻA

ZAUDĒJUMU ATLĪDZĪBA PAR 3. PANTĀ MINĒTĀ APDROŠINĀTA TRANSPORTLĪDZEKĻA IZRAISĪTAJĪEM NEGADĪJUMIEM

19. pants

Procedūra prasījumu nokārtošanai

Dalībvalstis ievieš 22. pantā minēto procedūru to prasījumu nokārtošanai, kas radušies no jebkura 3. pantā minētā apdrošinātā transportlīdzekļa izraisītā negadījuma.

Negadījumiem, kuru attiecīgos prasījumus var nokārtot saskaņā ar 2. pantā paredzēto valstu apdrošinātāju apvienību sistēmu, dalībvalstis ievieš to pašu procedūru, kas paredzēta 22. pantā.

Šīs procedūras piemērošanas nolūkā jebkuru atsauci uz apdrošināšanas sabiedrību uzskata par atsauci uz minētajām valstu apdrošinātāju apvienībām.

20. pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami personām, kas cietušas negadījumā dalībvalstī, kas nav tās dzīvesvieta

1. Direktīvas 20. līdz 26. panta mērķis ir noteikt īpašus noteikumus, kas piemērojami cietušajām personām, kurām ir tiesības uz kompensāciju par jebkuriem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kas radušies negadījumos, kuri notikuši dalībvalstī, kas nav cietušās personas dzīvesvietas dalībvalsts, un ko radījusi tādu transportlīdzekļu lietošana, kuri ir apdrošināti un parasti atrodas dalībvalstī.

Neskarot trešo valstu tiesību aktus par civiltiesisko atbildību un starptautisko privāttiesību noteikumus, šie noteikumi attiecas arī uz cietušajām personām, kas dzīvo dalībvalstī un kam ir tiesības uz kompensāciju par jebkuriem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kuri radušies negadījumos, kas notikuši trešās valstīs, kuru valstu apdrošināšanas sabiedrībām, ir vienota zaļo karšu sistēma, kad tādi negadījumi ir izraisīti, lietojot transportlīdzekļus, kuri ir apdrošināti un parasti atrodas dalībvalstī.

2. Šīs direktīvas 21. un 24. pantu attiecina tikai uz negadījumiem, kas izraisīti, lietojot transportlīdzekli:

- a) kas apdrošināts dalībvalstī, kura nav cietušās personas dzīvesvietas valsts; un
- b) parasti atrodas dalībvalstī, kura nav cietušās personas dzīvesvietas valsts.

21. pants

Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvji

1. Katra dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka visas apdrošināšanas sabiedrības, kas apdrošina pret riskiem, kuri pieder pie Direktīvas 73/239/EEK pielikuma A punktā norādītās 10. nozares, izņemot pārvadātāju atbildību, ieceļ atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi katrā dalībvalstī, kur tās saņēmušas oficiālu atļauju.

Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis atbild par to prasību nokārtošanu, kas rodas pēc 20. panta 1. punktā minētajiem negadījumiem.

Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis dzīvo vai ir reģistrēts dalībvalstī, kurā viņš ir norīkots.

2. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvja izvēle ir apdrošināšanas sabiedrības ziņā.

Dalībvalstis nedrīkst ierobežot šo izvēli.

3. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis var strādāt vienā vai vairākās apdrošināšanas sabiedrībās.

4. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis savāc visu nepieciešamo informāciju saistībā ar prasību nokārtošanu un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai vienotos par atlīdzības prasījumu nokārtošanu.

Prasība iecelt atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi neskar cietušās personas vai viņas apdrošināšanas sabiedrības tiesības iesniegt prasību tieši pret personu, kas izraisījusi negadījumu, vai tās apdrošināšanas sabiedrību.

5. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjiem ir piešķirtas pietiekamas pilnvaras pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību attiecībā ar cietušajām personām 20. panta 1. punktā minētajos negadījumos un pilnībā apmierināt viņu prasības.

Viņiem jābūt iespējai iepazīties ar lietu cietušās personas dzīvesvietas dalībvalsts oficiālajā(-ās) valodā(-ās).

6. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvja norīkošana pati par sevi nav filiāles atvēršana Direktīvas 92/49/EEK 1. panta b) punkta nozīmē, un atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi neuzskata par iestādi Direktīvas 88/357/EEK 2. panta c) punkta nozīmē, vai par iestādi Regulas (EK) Nr. 44/2001 nozīmē.

22. pants

Kompensācijas prasība

Dalībvalstis, nosakot attiecīgus efektīvus un sistemātiskus finansālus vai līdzvērtīgus administratīvus sodus, triju mēnešu laikā pēc dienas, kad cietusī persona ir iesniegusi kompensācijas prasību vai nu tieši tās personas, kura ir izraisījusi negadījumu, apdrošināšanas sabiedrībai, vai tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim, paredz pienākumu:

- a) tās personas, kura ir izraisījusi negadījumu, apdrošināšanas sabiedrībai vai tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim piedāvāt pamatotu kompensāciju gadījumos, kad atbildība nav apstrīdama un radīto zaudējumu apmērs ir noteikts; vai
- b) apdrošināšanas sabiedrībai, kurai kompensācijas prasība adresēta, vai tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim sniegt pamatotu atbildi par prasības punktiem, ja atbildību noraida vai tā nav bijusi skaidri noteikta, vai radīto zaudējumu apmērs nav pilnībā noteikts.

Dalībvalstis pieņem noteikumus, lai nodrošinātu, ka tad, ja piedāvājums nav sniegts triju mēnešu laikā, jāmaksā procenti par kompensācijas summu, ko cietušai personai piedāvājusi apdrošināšanas sabiedrība vai piespriedusi tiesa.

23. pants

Informācijas centri

1. Lai cietusī persona varētu pieprasīt kompensāciju, katra dalībvalsts izveido vai apstiprina informācijas centru, kas atbild par:

- a) reģistru, kurā ietverta šāda informācija:
  - i) to mehānisko transportlīdzekļu valsts reģistrācijas numuri, kas parasti atrodas attiecīgās valsts teritorijā;
  - ii) to apdrošināšanu polišu numuri, kas transportlīdzekļu lietošanu apdrošina pret riskiem, kuri pieder pie Direktīvas 73/239/EEK pielikuma A punktā norādītās 10. nozares, izņemot pārvadātāju atbildību, un, ja polises derīguma termiņš ir beidzies, arī apdrošināšanas seguma beigu dienu;
  - iii) apdrošināšanas sabiedrības, kas transportlīdzekļu lietošanu apdrošina pret riskiem, kuri pieder pie Direktīvas 73/239/EEK pielikuma A punktā norādītās 10. nozares, izņemot pārvadātāju atbildību, un saskaņā ar šīs direktīvas 21. pantu šādas apdrošināšanas sabiedrības iecelti atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvji, kuru vārdus paziņo saskaņā ar šā panta 2. punktu;
  - iv) to transportlīdzekļu saraksts, kuriem katrā dalībvalstī piemēro izņēmumu prasībai pēc civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas seguma saskaņā ar 5. panta 1. un 2. punktu;
  - v) attiecībā uz transportlīdzekļiem, kas paredzēti iv) punktā:
    - personas vārds vai iestādes nosaukums, kas saskaņā ar 5. panta 1. punkta trešo daļu norikoti kā atbildīgie par kompensāciju cietušajām personām tad, kad nepiemēro procedūru, kura paredzēta 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā, ja transportlīdzeklim piemēro 5. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu,
    - tās iestādes nosaukums, kas atbild par transportlīdzekli dalībvalstī, kur tas parasti atrodas, ja transportlīdzeklim piemēro 5. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu;
- b) vai par minētās informācijas apkopošanas un izplatīšanas saskaņošanu; un
- c) par palīdzību pilnvarotām personām apzināt informāciju, kura minēta a) apakšpunkta i) līdz v) punktā.

Informācija, kas norādīta a) apakšpunkta i), ii) un iii) punktā, jāglabā septiņus gadus pēc transportlīdzekļa reģistrācijas beigām vai apdrošināšanas līguma beigām.

2. Apdrošināšanas sabiedrības, kas minētas 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktā, paziņo informācijas centriem visās dalībvalstīs sava atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvja vārdu un adresi, kuru tās saskaņā ar 21. pantu ir iecēlušas katrā dalībvalstī.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka cietušai personai ir tiesības septiņus gadus pēc negadījuma bez kavēšanās iegūt no informācijas centra dalībvalstī, kur tā dzīvo, dalībvalstī, kur transportlīdzeklis parasti atrodas, vai dalībvalstī, kur negadījums noticis, šādu informāciju:

- a) apdrošināšanas sabiedrības nosaukumu un adresi;
- b) apdrošināšanu polises numuru un
- c) apdrošināšanas sabiedrības atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvja cietušās personas dzīvesvietas valstī vārdu un adresi.

Informācijas centri cits ar citu sadarbojas.

4. Informācijas centrs sagādā cietušai personai transportlīdzekļa īpašnieka vai parastā braucēja, vai reģistrētā transportlīdzekļa turētāja vārdu un adresi, ja cietušai personai ir likumīgas intereses iegūt šo informāciju. Saskaņā ar šo noteikumu informācijas centrs vēršas pie:

- a) apdrošināšanas sabiedrības vai
- b) transportlīdzekļu reģistrācijas iestādes.

Ja transportlīdzeklim piemēro 5. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzēto izņēmumu, tad informācijas centrs paziņo cietušai personai personas vārdu vai iestādes nosaukumu, kas saskaņā ar 5. panta 1. punkta trešo daļu norīkoti kā atbildīgie par kompensāciju cietušajām personām tad, ja nepiemēro procedūru, kura paredzēta 2. panta a) punktā.

Ja transportlīdzeklim piemēro 5. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu, tad informācijas centrs paziņo cietušai personai tās iestādes nosaukumu, kas atbild par transportlīdzekli dalībvalstī, kur tas parasti atrodas.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot to 1. un 4. punktā minētos pienākumus, informācijas centri sniedz šajos punktos

noteikto informāciju jebkurai personai, kas iesaistīta jebkurā 3. pantā minētā apdrošinātā transportlīdzekļa izraisītā negadījumā.

6. Šā panta 1. līdz 5. punktā norādīto personas datu apstrādi jāveic saskaņā ar valsts pasākumiem saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK.

24. pants

Kompensācijas iestādes

1. Katra dalībvalsts izveido vai apstiprina kompensācijas iestādi, kas 20. panta 1. punktā minētajos gadījumos atbild par kompensācijas nodrošināšanu cietušajām personām.

Cietušās personas var iesniegt prasību kompensācijas iestādei dzīvesvietas dalībvalstī:

- a) ja triju mēnešu laikā pēc dienas, kad cietusī persona ir iesniegusi kompensācijas prasību tā transportlīdzekļa apdrošināšanas sabiedrībai, kura lietošana ir izraisījusi negadījumu, vai tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim, apdrošināšanas sabiedrība vai atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis nav snieguši pamatotu atbildi par prasības punktiem; vai
- b) ja apdrošināšanas sabiedrība nav iecēlusi atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi cietušās personas dzīvesvietas dalībvalstī saskaņā ar 20. panta 1. punktu; šajā gadījumā cietušās personas var nesniegt prasību kompensācijas iestādei, ja tās ir iesniegušas kompensācijas prasību tieši tā transportlīdzekļa apdrošināšanas sabiedrībai, kura lietošana ir izraisījusi negadījumu, un ir saņēmušas pamatotu atbildi triju mēnešu laikā pēc prasības iesniegšanas.

Cietušās personas tomēr var nesniegt prasību kompensācijas iestādei, ja tās ir cēlušas prasību tiesā tieši pret apdrošināšanas sabiedrību.

Kompensācijas iestāde rīkojas divu mēnešu laikā pēc dienas, kad cietusī persona ir iesniegusi tai kompensācijas prasību, bet pārtrauc rīkoties, ja apdrošināšanas sabiedrība vai tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis pēc tam sagatavo pamatotu atbildi uz prasību.

Kompensācijas iestāde nekavējoties informē:

- a) tā transportlīdzekļa apdrošināšanas sabiedrību, kura lietošana ir izraisījusi negadījumu vai atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi;
- b) kompensācijas iestādi tās apdrošināšanas sabiedrības iestādes dalībvalstī, kura izsniegusi polisi;

c) ja zināms, tad personu, kas izraisījusi negadījumu,

ka tā ir saņēmusi cietušās personas prasību un uz šo prasību atbildēs divu mēnešu laikā pēc prasības iesniegšanas.

Šis noteikums neierobežo dalībvalstu tiesības aplūkot minētās iestādes kompensācijas kā subsidētas vai nesubsidētas un tiesības izstrādāt noteikumus atlīdzības prasījumu nokārtošanai starp minēto iestādi un personu vai personām, kas atbild par negadījumu, un citiem apdrošinātājiem vai sociālā nodrošinājuma iestādēm, kuras pieprasa atlīdzināt cietušajam par to pašu negadījumu. Tomēr dalībvalstis var neatļaut iestādei izmaksāt kompensāciju saskaņā ar citiem nosacījumiem, nekā nosaka šī direktīva, jo īpaši, ja cietušās personas konstatē, ka atbildīgā persona ir maksātspējīga vai atsakās maksāt.

2. Kompensācijas iestādei, kas ir devusi kompensāciju cietušai personai dalībvalstī, kur tā dzīvo, ir tiesības prasīt kompensācijas veidā izmaksātās summas atlīdzināšanu kompensācijas iestādei dalībvalstī, kurā apdrošināšanas sabiedrības iestāde izsniegusi polisi.

Šī iestāde pārņem cietušās personas prasības pret personu, kura ir atbildīga par negadījumu, vai tās apdrošināšanas sabiedrību, ciktāl kompensācijas iestāde dalībvalstī, kur cietusī persona dzīvo, ir sniegusi kompensāciju par ciestajiem zaudējumiem vai gūtajiem miesas bojājumiem.

Katrai dalībvalstij atbilstīgi jāapliecina šī pārņemšana citai dalībvalstij.

3. Šā panta noteikumi stājas spēkā:

a) pēc tam, kad starp dalībvalstu izveidotām vai apstiprinātām kompensācijas iestādēm ir noslēgta vienošanās par to funkcijām un pienākumiem, kā arī par atlīdzināšanas procedūrām;

b) Komisijas noteiktajā dienā pēc tam, kad ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm ir noskaidrots, ka minētais līgumu ir noslēgts.

25. pants

Kompensācija

1. Ja nav iespējams identificēt transportlīdzekli vai divu mēnešu laikā, skaitot no negadījuma, nav iespējams identificēt apdrošināšanas sabiedrību, cietusī persona var pieprasīt kompensāciju no kompensācijas iestādes dalībvalstī, kur tā

dzīvo. Kompensāciju nodrošina saskaņā ar 9. un 10. panta noteikumiem. Kompensācijas iestāde saskaņā ar 24. panta 2. punkta nosacījumiem iesniedz prasību:

a) ja nevar identificēt apdrošināšanas sabiedrību: pret garantijas fondu dalībvalstī, kur transportlīdzeklis parasti atrodas;

b) ja nav identificēts transportlīdzeklis: pret garantijas fondu dalībvalstī, kur noticis negadījums;

c) trešās valsts transportlīdzekļa gadījumā: pret garantijas fondu dalībvalstī, kur noticis negadījums.

2. Šis pants attiecas uz negadījumiem, ko izraisījuši trešās valsts transportlīdzekļi, uz kuriem attiecas 7. un 8. pants.

26. pants

Centrālā iestāde

Dalībvalstis veic visus atbilstīgos pasākumus, lai atvieglotu cietušajiem, viņu apdrošinātājiem vai likumīgajiem pārstāvjiem savlaicīgu piekļušanu pamatdatiem, kas nepieciešami prasījumu kārtošanai.

Šos pamatdatus, ja vajadzīgs, var iegūt elektroniskā veidā katras dalībvalsts centrālajā glabātavā, un tie ir pieejami attiecīgajā gadījumā iesaistītajām personām pēc to pieprasījuma.

27. pants

Sankcijas

Dalībvalsts nosaka sankcijas par saskaņā ar šo direktīvu pieņemto valsts noteikumu pārkāpumiem un veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šo sankciju piemērošanu. Tādām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Dalībvalstis, cik drīz vien iespējams, dara zināmas Komisijai jebkuras izmaiņas noteikumos, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.

8. NODAĻA

NOSLĒGUMA NOTEIKUMI

28. pants

Valsts noteikumi

1. Dalībvalstis saskaņā ar Līgumu var palikt spēkā vai stāties spēkā noteikumi, kas cietušai personai ir labvēlīgāki nekā šīs direktīvas izpildei vajadzīgie noteikumi.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

29. pants

Atcelšana

Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 90/232/EEK, 2000/26/EK un 2005/14/EK, kurās grozījumi izdarīti ar I pielikuma A daļā minētajām direktīvām, ar šo atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem I pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un to piemērošanai.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

30. pants

Spēkā stāšanās

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

31. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2009. gada 16. septembrī

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
C. MALMSTRÖM*

I PIELIKUMS

A DAĻA

Atceltās direktīvas ar turpmāko grozījumu sarakstu

(minēti 29. pantā)

Padomes Direktīva 72/166/EEK
(OV L 103, 2.5.1972., 1. lpp.)

Padomes Direktīva 72/430/EEK
(OV L 291, 28.12.1972., 162. lpp.)

Padomes Direktīva 84/5/EEK
(OV L 8, 11.1.1984., 17. lpp.)

tikai 4. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/14/EK
(OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.)

tikai 1. pants

Padomes Direktīva 84/5/EEK
(OV L 8, 11.1.1984., 17. lpp.)

1985. gada Pievienošanās akts, I pielikums IX.F. punkts
(OV L 302, 15.11.1985., 218. lpp.)

Padomes Direktīva 90/232/EEK
(OV L 129, 19.5.1990., 33. lpp.)

tikai 4. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/14/EK
(OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.)

tikai 2. pants

Padomes Direktīva 90/232/EEK
(OV L 129, 19.5.1990., 33. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/14/EK
(OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.)

tikai 4. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/26/EK
(OV L 181, 20.7.2000., 65. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/14/EK
(OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.)

tikai 5. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/14/EK
(OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.)

B DAĻA

Termiņi transponēšanai valsts tiesību aktos un piemērošanai

(minēti 29. pantā)

Direktīva	Termiņš transponēšanai	Piemērošanas datums
72/166/EEK	1973. gada 31. decembris	—
72/430/EEK	—	1973. gada 1. janvāris
84/5/EEK	1987. gada 31. decembris	1988. gada 31. decembris
90/232/EEK	1992. gada 31. decembris	—
2000/26/EK	2002. gada 19. jūlijs	2003. gada 19. janvāris
2005/14/EK	2007. gada 11. jūnijs	—

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 72/166/EEK	Direktīva 84/5/EEK	Direktīva 90/232/EEK	Direktīva 2000/26/EK	Šī direktīva
1. panta 1. līdz 3. punkts				1. panta 1) līdz 3) punkts
1. panta 4. punkta pirmais ievilkums				1. panta 4) punkta a) apakšpunkts
1. panta 4. punkta otrais ievilkums				1. panta 4) punkta b) apakšpunkts
1. panta 4. punkta trešais ievilkums				1. panta 4) punkta c) apakšpunkts
1. panta 4. punkta ceturtais ievilkums				1. panta 4) punkta d) apakšpunkts
1. panta 5. punkts				1. panta 5. punkts
2. panta 1. punkts				4. pants
2. panta 2. punkta ievaddaļa				2. panta ievaddaļa
2. panta 2. punkta pirmais ievilkums				2. panta a) punkts
2. panta 2. punkta otrais ievilkums				2. panta b) punkts
2. panta 2. punkta trešais ievilkums				2. panta c) punkts
3. panta 1. punkta pirmais teikums				3. panta pirmā daļa
3. panta 1. punkta otrais teikums				3. panta otrā daļa
3. panta 2. punkta ievaddaļa				3. panta trešās daļas ievaddaļa
3. panta 2. punkta pirmais ievilkums				3. panta trešās daļas a) punkts
3. panta 2. punkta otrais ievilkums				3. panta trešās daļas b) punkts
4. panta ievaddaļa				5. panta 1. punkta pirmā daļa
4. panta a) punkta pirmā daļa				5. panta 1. punkta pirmā daļa
4. panta a) punkta otrās daļas pirmais teikums				5. panta 1. punkta otrā daļa
4. panta a) punkta otrās daļas otrais teikums				5. panta 1. punkta trešā daļa
4. panta a) punkta otrās daļas trešais teikums				5. panta 1. punkta ceturtais daļa
4. panta a) punkta otrās daļas ceturtais teikums				5. panta 1. punkta piektā daļa
4. panta b) punkta pirmā daļa				5. panta 2. punkta pirmā daļa
4. panta b) punkta otrās daļas pirmais teikums				5. panta 2. punkta otrā daļa

Direktīva 72/166/EEK	Direktīva 84/5/EEK	Direktīva 90/232/EEK	Direktīva 2000/26/EK	Šī direktīva
4. panta b) punkta otrās daļas otrais teikums				5. panta 2. punkta trešā daļa
4. panta b) punkta trešās daļas pirmais teikums				5. panta 2. punkta ceturtnā daļa
4. panta b) punkta trešās daļas otrais teikums				5. panta 2. punkta piektā daļa
5. panta ievaddaļa				6. panta pirmās daļas ievaddaļa
5. panta pirmais ievilkums				6. panta pirmās daļas a) punkts
5. panta otrais ievilkums				6. panta pirmās daļas b) punkts
5. panta noslēguma daļa				6. panta otrā daļa
6. pants				7. pants
7. panta 1. punkts				8. panta 1. punkta pirmā daļa
7. panta 2. punkts				8. panta 1. punkta otrā daļa
7. panta 3. punkts				8. panta 2. punkts
8. pants				—
	1. panta 1. punkts			3. panta ceturtnā daļa
	1. panta 2. punkts			9. panta 1. punkts
	1. panta 3. punkts			9. panta 2. punkts
	1. panta 4. punkts			10. panta 1. punkts
	1. panta 5. punkts			10. panta 2. punkts
	1. panta 6. punkts			10. panta 3. punkts
	1. panta 7. punkts			10. panta 4. punkts
	2. panta 1. punkta pirmās daļas ievaddaļa			13. panta 1. punkta pirmās daļas ievaddaļa
	2. panta 1. punkta pirmais ievilkums			13. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts
	2. panta 1. punkta otrais ievilkums			13. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts
	2. panta 1. punkta trešais ievilkums			13. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts
	2. panta 1. punkta pirmās daļas nobeiguma daļa			13. panta 1. punkta pirmās daļas ievaddaļa
	2. panta 1. punkta otrā un trešā daļa			13. panta 1. punkta otrā un trešā daļa
	2. panta 2. punkts			13. panta 2. punkts
	3. pants			12. panta 2. punkts
	4. pants			—
	5. pants			—

Direktīva 72/166/EEK	Direktīva 84/5/EEK	Direktīva 90/232/EEK	Direktīva 2000/26/EK	Šī direktīva
			4. panta 1. punkta trešais teikums	21. panta 1. punkta trešā daļa
			4. panta 2. punkta pirmais teikums	21. panta 2. punkta pirmā daļa
			4. panta 2. punkta otrais teikums	21. panta 2. punkta otrā daļa
			4. panta 3. punkts	21. panta 3. punkts
			4. panta 4. punkta pirmais teikums	21. panta 4. punkta pirmā daļa
			4. panta 4. punkta otrais teikums	21. panta 4. punkta otrā daļa
			4. panta 5. punkta pirmais teikums	21. panta 5. punkta pirmā daļa
			4. panta 5. punkta otrais teikums	21. panta 5. punkta otrā daļa
			4. panta 6. punkts	22. pants
			4. panta 7. punkts	—
			4. panta 8. punkts	21. panta 6. punkts
			5. panta 1. punkta pirmās daļas ievaddaļa	23. panta 1. punkta pirmās daļas ievaddaļa
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta ievaddaļa	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta ievaddaļa
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta 1) punkts	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta i) punkts
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta 2) punkts	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta ii) punkts
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta 3) punkts	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta iii) punkts
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta 4) punkts	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta iv) punkts
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta 5) punkta ievaddaļa	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta v) punkta ievaddaļa
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta 5) punkta i) apakšpunkts	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta v) punkta pirmais ievilkums
			5. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta 5) punkta ii) apakšpunkts	23. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta v) punkta otrais ievilkums
			5. panta 1. punkta otrā daļa	23. panta 1. punkta otrā daļa
			5. panta 2., 3. un 4. punkts	23. panta 2., 3. un 4. punkts
			5. panta 5. punkts	23. panta 6. punkts
			6. panta 1. punkts	24. panta 1. punkts
			6. panta 2. punkta pirmā daļa	24. panta 2. punkta pirmā daļa

Direktīva 72/166/EEK	Direktīva 84/5/EEK	Direktīva 90/232/EEK	Direktīva 2000/26/EK	Šī direktīva
9. pants	7. pants	7. pants	6. panta 2. punkta otrās daļas pirmais teikums 6. panta 2. punkta otrās daļas otrais teikums 6. panta 3. punkta pirmā daļa 6. panta 3. punkta otrā daļa 6.a pants 7. panta ievaddaļa 7. panta a) punkts 7. panta b) punkts 7. panta c) punkts 8. pants 9. pants 10. panta 1. līdz 3. punkts 10. panta 4. punkts 10. panta 5. punkts 11. pants 12. pants 13. pants	24. panta 2. punkta otrā daļa 24. panta 2. punkta trešā daļa 24. panta 3. punkts — 26. pants 25. panta 1. punkta ievaddaļa 25. panta 1. punkta a) apakšpunkts 25. panta 1. punkta b) apakšpunkts 25. panta 1. punkta c) apakšpunkts — — — 28. panta 1. punkts 28. panta 2. punkts 29. pants 30. pants 27. pants 31. pants I pielikums II pielikums